

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Krzyżanowicach

rok szkolny 2016/2017

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Krzyżanowicach i ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły.

Podstawa prawna:

- USTAWA z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

Wstęp

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie.

Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

W zakresie profilaktyki pierwszorzędowej obejmuje:

- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;
- informowanie o skutkach zachowań ryzykownych;
- wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów.

W zakresie profilaktyki drugorzędowej obejmuje:

- działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- współpracę ze specjalistami.

CEL GŁÓWNY:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły poprzez m.in.:

- ♦ Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, rodziców i uczniów,
- ♦ Zwiększanie świadomości uczniów na temat powstawania, funkcjonowania, przejawów i skutków dyskryminacji oraz narzędzi ich zwalczania,
- ♦ Integrowanie środowiska szkoły, w tym uczniów z niepełnosprawnościami i przewlekłe chorych,

- ♦ Rozwijanie kompetencji społecznych uczniów, wspieranie ich działalności w zakresie wolontariatu,
- ♦ Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- ♦ Kształtowanie i respektowanie postaw i norm społecznych w szczególności: odpowiedzialności, uczciwości, szacunku oraz poszanowania godności i poglądów drugiego człowieka,
- ♦ Rozwijanie potencjału szkoły w zakresie bezpiecznego funkcjonowania uczniów,
- ♦ Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców,
- ♦ Zwiększanie roli rodziców w szkole,
- ♦ Współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkoły z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa: policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, GKRPA w Krzyżanowicach.

2. **Zapobieganie problemom i sytuacjom problemowym dzieci i młodzieży poprzez m.in.:**

- ♦ Działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów,
- ♦ Profilaktykę agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy,
- ♦ Profilaktykę uzależnień od gier komputerowych, Internetu, hazardu,
- ♦ Kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności tzw. nowych mediów.
- ♦ Indywidualne rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych uczniów, m.in. związanych z wyjazdami rodziców za granicę w celach zarobkowych, a także przemocą w rodzinie,
- ♦ Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych, społecznych i życiowych wśród uczniów (samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji).
- ♦ Wspomaganie rozwoju uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji oraz potrzeb.

3. **Promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży poprzez m.in.:**

- ♦ Zdobycie przez uczniów wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania działań prozdrowotnych
- ♦ Ukierunkowanie uczniów na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi,
- ♦ Tworzenie i realizowanie całościowej polityki w zakresie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej w szkole,
- ♦ Tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego uczniów.

4. **Mobilizowanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne poprzez m.in.:**

- ♦ Bieżące monitorowanie frekwencji uczniów zgodnie z procedurą.
- ♦ Poznanie czynników wpływających na niską frekwencję uczniów.
- ♦ Stosowanie w szkole jednolitego systemu usprawiedliwień nieobecności i zwolnień z zajęć zgodnie z procedurą.
- ♦ Uświadomienie uczniom szczególnego wpływu nieobecności na osiągnięte wyniki w nauce, na ocenę zachowania oraz na możliwość niezyskania promocji do następnej klasy.
- ♦ Szybkie informowanie rodziców o wagarach dziecka.
- ♦ Stosowanie systemu nagradzania za wysoką frekwencję uczniów w szkole zgodnie z procedurą.

Czynniki ryzyka w profilaktyce:

- środowisko społeczne promujące dane (negatywne) wzorce zachowań;
- Normy społeczne (obyczajowe) promujące lub prowokujące dane zachowania;
- modelowanie negatywnych zachowań w domu i w szkole;
- konflikty i doświadczenie izolacji w dzieciństwie;
- grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania dysfunkcyjne;
- niskie wyniki osiągnięte w szkole i brak celów życiowych;
- łatwość zdobycia substancji psychoaktywnych;
- wczesna inicjacja zachowań ryzykownych;

Czynniki chroniące w profilaktyce:

- silna więź emocjonalna z rodzicami;
- zainteresowanie nauką szkolną;
- regularne praktyki religijne;
- uwewnętrzniony szacunek do norm, wartości, autorytetów;
- stała opieka sprawowana przez kompetentną osobę dorosłą;
- zdolności umożliwiające dobre wyniki w nauce;
- umiejętność rozwiązywania problemów;
- wrażliwość społeczna;
- poczucie własnej skuteczności.

Spodziewane efekty:

- Wykształcenie wśród uczniów umiejętności radzenia sobie z uzależnieniem i skutecznego szukania pomocy.
- Zwrócenie większej uwagi uczniów na dbałość o swoje zdrowie i podejmowanie środków zaradczych w sytuacjach zagrożenia
- Większa świadomość zagrożeń wynikających z uzależnienia od papierosów, alkoholu, narkotyków.
- Umiejętność dokonywania właściwych wyborów w trudnych sytuacjach życiowych.
- Świadomy udział uczniów w różnych formach spędzania czasu wolnego.
- Uczniowie rozwijają swoje pasje i zainteresowania, potrafią współpracować w zespole, są wrażliwi na potrzeby innych.
- Wzrost bezpieczeństwa na terenie szkoły.
- Zapewnienie różnorodnej pomocy potrzebującym.
- Lepsze relacje między uczniami, nauczycielami i rodzicami.
- Podwyższanie wyników w nauce i wzrost frekwencji na zajęciach szkolnych.

Działania profilaktyczne skierowane do rodziców/opiekunów uczniów (realizowane przez cały rok szkolny 2016/2017):

Działania	Formy realizacji	Termin realizacji, odpowiedzialny
<p>I. Poszerzenie wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz usprawnienie umiejętności rozpoznawania przejawów zachowań ryzykownych wśród młodzieży; dostarczenie rodzicom aktualnej wiedzy dotyczącej pomocy specjalistycznej, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo i informowanie o dostępnych specjalistycznych formach pomocy w ramach konsultacji indywidualnych dla rodziców i opiekunów uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok pedagog szkolny, wychowawca klasy
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpowszechnianie ulotek i folderów informacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych dostępne dla rodziców w trakcie spotkań z rodzicami oraz na gazetce informacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok pedagog szkolny
<p>II. Poszerzenie wiedzy na temat zdrowego odżywiania się.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja Tygodnia Promocji Zdrowego Stylu Życia wraz z zaproszonymi rodzicami. 	<ul style="list-style-type: none"> • II sem.2016/2017 p. Nowak, p. Gajęcka
	<ul style="list-style-type: none"> • Tablica informacyjna dot. zdrowego odżywiania się w klasach I – III SP 	<ul style="list-style-type: none"> • p. A. Weiser Rok szkolny 2016/2017
<p>III. Uświadamianie zagrożeń związanych z okresem dorastania oraz podnoszenie poziomu wiedzy na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie adolescencji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prelekcja dla rodziców w ramach Programu Akademia Świadomego Rodzica na wszystkich etapach edukacyjnych zgodnie z ofertą PPP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wg planu PPP pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> • Konsultacje indywidualne w ramach potrzeb z pedagogiem szkolnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok pedagog szkolny

IV. Uświadomienie konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz procedur postępowania obowiązujących w sytuacji zagrożenia uzależnieniami	<ul style="list-style-type: none"> Przekazanie informacji dotyczących konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz procedur postępowania obowiązujących w sytuacji zagrożenia uzależnieniami. 	<ul style="list-style-type: none"> II semestr 2016/2017 prelekcja dzielnicowego
V. Poszerzanie wiedzy na temat rozwoju psychoedukacyjnego dziecka	<ul style="list-style-type: none"> Prelekcja dla rodziców w ramach Programu Akademia Świadomego Rodzica na wszystkich etapach edukacyjnych zgodnie z ofertą PPP. 	<ul style="list-style-type: none"> Wg planu PPP pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpowszechnianie ulotek i folderów informacyjnych dostępnych dla rodziców uczniów w trakcie zebrań z rodzicami lub na gazetce informacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> Cały rok szkolny pedagog szkolny

Działania profilaktyczne skierowane do wszystkich uczniów, w tym działania z udziałem instytucji i organizacji pozaszkolnych oraz społeczności lokalnej (realizowane przez cały rok szkolny 2016/2017):

Działania	Formy realizacji	Termin realizacji, odpowiedzialny
I. Uświadamianie o szkodliwości palenia, picia i zażywania narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych takich jak: dopalacze, napoje energetyzujące. Pokazanie uczniom jakie są konsekwencje zdrowotne, ekonomiczne, prawne oraz rodzinne.	<ul style="list-style-type: none"> Udział w Ogólnopolskiej Kampanii Profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. 	<ul style="list-style-type: none"> II semestr 2016/2017 pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowanie prelekcji z zakresu konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz procedur postępowania obowiązujących w sytuacji zagrożenia uzależnieniami ze strony narkotyków i dopalaczy przez przedstawicieli policji w klasach I – III G. 	<ul style="list-style-type: none"> II semestr dzielnicowy pedagog szkolny

II. Dbłość o zdrowie i prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny uczniów.

<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowanie profilaktycznego konkursu plastycznego pt.: „Jestem zdrowy odrzucam dym papierosowy” kl. I–VI SP oraz i – III G 	<ul style="list-style-type: none"> • X/2016 M.Humeniuk
<ul style="list-style-type: none"> • Udział w Programie Profilaktycznym „Smak życia czyli debata o dopalaczach” - zorganizowanie zajęć mających na celu dostarczenie uczniom kl. I-III G podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. 	<ul style="list-style-type: none"> • II semestr pedagog szkolny
<ul style="list-style-type: none"> • Emisja filmów edukacyjnych (Dziękuję nie biorę, Dziękuję nie pije). 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok pedagog szkolny
<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie zajęć z profilaktyki antyalkoholowej przy użyciu algogogli w klasach I G. 	<ul style="list-style-type: none"> • II sem.2016/2017 pedagog szkolny
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja tematów lekcji wychowawczych wg harmonogramu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok szkolny
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpowszechnianie ulotek profilaktycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok szkolny
<ul style="list-style-type: none"> • Gazetki tematyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok szkolny
<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja Tygodnia Promocji Zdrowego Stylu Życia. 	<ul style="list-style-type: none"> • II semestr 2016/2017 Nowak S., Gajęcka A
<ul style="list-style-type: none"> • Zwracanie uwagi na prawidłowe siedzenie uczniów przy stolikach, dostosowani wielkości krzeseł I stolików do wysokości ucznia 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok szkolny wychowawcy klas

	<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzanie pogadank na temat właściwej pozycji ciała podczas odrabiania lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> Cały rok szkolny wychowawcy klas
	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie profilaktyki raka piersi poprzez zorganizowanie zajęć mających na celu nabycie umiejętności samokontroli piersi. 	<ul style="list-style-type: none"> II sem.2016/2017 pielęgniarka szkolna
	<ul style="list-style-type: none"> Udział w ogólnopolskim programie „Trzymaj formę” 	<ul style="list-style-type: none"> Rok szkolny 2016/2017 Nowak S., Gajęcka A.
	<ul style="list-style-type: none"> Rozmowy wspierające z uczniami, którzy ze względu na sytuację rodzinną środowiskową są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych. 	<ul style="list-style-type: none"> Cały rok szkolny 2016/2017 pedagog szkolny
III. Kształtowanie umiejętności uczniów pozwalających na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku cyfrowym	<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia tematyczne w klasach (na zajęciach komputerowych) dotyczące bezpiecznego korzystania z sieci, mediów społecznościowych, używania mediów elektronicznych, zagrożenia cyberprzemocą i cyberbullingiem 	<ul style="list-style-type: none"> Cały rok szkolny nauczyciele informatyki
IV. Propagowanie postawy otwartości na drugiego człowieka, działania na rzecz społeczności lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie szkolnego koła wolontariatu – realizacja m.in.: „Paczka Niespodzianka”, „Kasztanobranie”, „Zbieramy Kartridże” 	<ul style="list-style-type: none"> Cały rok pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> Działalność Samorządu Uczniowskiego w akcji charytatywnej „Adopcja na odległość”, 	<ul style="list-style-type: none"> Cały rok opiekunowie SU
	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z DPS w Krzyżanowicach - organizacja spotkań integracyjnych, paraolimpiad itp. 	<ul style="list-style-type: none"> I /2017 pedagog szkolny B. Białuska M.Adamczyk

	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w imprezach i inicjatywach organizowanych w środowisku lokalnym (np. Dożynki, spotkania emerytów, DFK i innych organizacji) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok Kupiec – Kwaśnica G.
V. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w szkole poprzez zapobieganie przemocy i agresji wśród uczniów	Wspomaganie uczniów w radzeniu sobie z agresją skierowaną do rówieśników poprzez:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie warsztatów przez pracowników PPP w klasach Szkoły Podstawowej wg oferty PPP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wg planu PPP pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie warsztatów przez pracowników PPP w klasach Gimnazjum wg oferty PPP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wg planu PPP pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie wtórnej diagnozy uczniów w zakresie przemocy rówieśniczej na terenie szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> • I sem.2016/2017 pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowy indywidualne z uczniami, pomoc w nabywaniu umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok szkolny pedagog szkolny

Działania profilaktyczne skierowane do nauczycieli (realizowane przez cały rok szkolny 2016/2017):

Działania	Formy realizacji	Termin realizacji, odpowiedzialny
I. Usprawnienie umiejętności dostosowywania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów posiadających orzeczenie lub opinię wydaną przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną; przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym; podniesienie poziomu wiedzy nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju oraz zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie adolescencji	<ul style="list-style-type: none">• regularne uczestnictwo w Zespołach Wychowawczych;• organizacja WDN z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla wychowawców klas;• konsultacje indywidualne z pedagogiem szkolnym;	Pedagog szkolny Cały rok szkolny
II. Doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w sytuacjach używania substancji psychoaktywnych oraz podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none">• udział pedagoga szkolnego w specjalistycznych szkoleniach i konferencjach z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych wśród uczniów.	Pedagog szkolny Cały rok szkolny